

Przedstawione w czasie konferencji wyniki badań dotychczasowych są raczej skromne. Nie należy się tym zrażać. Skromne początki mogą być jak najlepszą wróżką na przyszłość — sprawa wyglądała podobnie przy prowadzeniu badań w innych częściach Polski. W chwili obecnej idzie przede wszystkim o dokładne rozpoznanie terenu oraz gruntowne przestudiowanie źródeł pisanych.

Istnieją możliwości, których wykorzystanie wpłynęłoby znacznie na wyniki prowadzonych badań. Wyniki te nie zależą jedynie od sprawy finansowania, chociaż i w tym kierunku należy wykorzystać wszystkie możliwe źródła. Komisja powinna zainteresować w większym jeszcze stopniu pracami badawczymi w Płocku Polską Akademię Nauk, postarać się o szerokie uwzględnienie badań regionu płockiego w planach tej instytucji.

Kilka lat temu grono historyków i archeologów rozpoczęło badania nad początkami Państwa Polskiego. Z tej inicjatywy powstał Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk. Instytut ten prowadzi prace badawcze zakrojone na szeroką skalę oraz nawiązuje kontakty z wieloma ośrodkami naukowymi świata. W ostatnich latach, na skutek centralizowania wszelkiej inicjatywy badawczej nastąpił zanik aktywności środowisk regionalnych. Obecnie ruch ten odradza się znowu. Wyrazem tego odrodzenia jest powstanie Komisji Badań w Płocku, jest zorganizowanie dzisiejszej Konferencji.

Instytut Historii Kultury Materialnej PAN może objąć swoją opieką badania regionalne w Płocku, opieka ta nie musi jednak być równoznaczna z obsługą finansową i personalną. Ośrodki zainteresowane winny organizować odpowiednie placówki, które przejęłyby badania regionalne. Placówkom tym mogą przyjść z pomocą Uniwersytety, a pod ich kierownictwem wiele zadań mogą wykonać siły miejscowe. Pomoc uniwersytetów ma znaczenie nie tylko moralne, celem jej jest nie tylko podniesienie kultury naukowej środowiska,

ale także może stanowić podstawę zamówień na prace naukowe. Problematyka badań regionalnych może zostać uwzględniona w tematach prac magisterskich i doktorskich. W ten sposób wyzwoili niemało entuzjazmu twórczego młodych naukowców. W środowisku płockim może wchodzić w rachubę współpraca z Uniwersytetami: Łódzkim, Warszawskim i Toruńskim. Planowanie naukowe badań regionalnych winno mieć podobny charakter jak dzisiejsza konferencja, powinno odbywać się na naradach przedstawicieli nauki z miejscowymi działaczami kulturalnymi. Swobodna współpraca naukowa różnych ośrodków pozwoli na osiągnięcie lepszych wyników niż badania naukowe przeprowadzane przez jeden centralny ośrodek naukowy. Prace badawcze winny być oparte na szerokim współdziałaniu naukowców, środowisk uniwersyteckich oraz społeczeństwa miejscowego.

Konferencja winna spełnić jeszcze inną rolę. Nawiązanie do dawnej świetności, wspomnienia o przeszłości miasta winny stać się bodźcem, tchnąc nowy zapał i inicjatywę działalności kulturalnej. Należy zdobyć minionych wieków zabezpieczyć, a nawet więcej — przez odtworzenie tego, co w przeszłości zniszczyła wroga ręka, lub niesprzyjające stosunki społeczne — przywrócić pozostałym zabytkom pełny blask.

Jako przykład takiego postulowanego zabytku można wymienić sprawę romańskich drzwi katedry płockiej. Drzwi te na skutek niesprzyjających okoliczności historycznych nie znalazły się na miejscu swego przeznaczenia, lecz trafiły przez Sigmunę aż do Nowogrodu Wielkiego. Należałoby obecnie wykonać odlew tych drzwi i odlew ten umieścić w katedrze.

Ponadto trzeba domagać się zwrotu tych zabytków, które z płockiego zasobu muzealnego trafiły do muzeów centralnych, gdyż zabytki te (z kielichem Konrada Mazowieckiego na czele), powinny znajdować się w miejscu, z którym zrosły się przez swoje powstanie lub wielowiekową tradycję.

PROF. DR STEFAN M. KUCZYŃSKI (Łódź)

1. Ważną rzeczą dla archiwalnych zabytków Płocka byłoby wysłanie do Szwecji specjalnej ekipy, która by sfilmowała dokumenty z archiwum płockiego wywiezione do Szwecji w czasie najazdu szwedzkiego.

2. Przed wojną powstała koncepcja, aby stolicę województwa warszawskiego, a raczej mazowieckiego, przenieść do Płocka. W chwili obecnej należałoby podjąć kroki w celu urzeczywistnienia tej koncepcji.